

De raad van de gemeente Westerkwartier  
via e-mail: [griffie@westerkwartier.nl](mailto:griffie@westerkwartier.nl)

**Team**  
Ruimtelijk ontwikkelingsbureau

**Kenmerk**  
1969176900

**Datum**  
25 augustus 2026

**Onderwerp**

Stand van zaken Tolbertervaart Noord

Geachte leden van de raad,

**Inleiding**

Op 17 september 2025 is de raad in een besloten raadsactiviteit bijgepraat over het haalbaarheidsonderzoek voor Tolbertervaart Noord. Ook zijn in 2025 een paar raadsbrieven hierover aan u verzonden. Met deze brief informeren wij u over de huidige stand van zaken en het vervolg.

**We hebben behoefte aan woningen én koesteren het landschap**

De gemeente Westerkwartier staat voor een complexe opgave. Onze inwoners hebben behoefte aan woningen én hechten veel waarde aan het landschap. De uitdaging is om voldoende woningen te realiseren en tegelijkertijd het landschap zoveel mogelijk te behouden, herstellen en te versterken.

Juist in Leek-Tolbert komt deze opgave nadrukkelijk samen. Als regiocentrum heeft Leek-Tolbert een belangrijke functie voor het hele Westerkwartier en daarbuiten. Er wordt gekeken naar woningbouw binnen het bestaande bebouwde gebied, maar ook naar ruimte voor bedrijvigheid, mobiliteit en andere ontwikkelingen die nodig zijn om Leek-Tolbert als regiocentrum verder te ontwikkelen. Tegelijkertijd vraagt de omvang van de opgave om ook te onderzoeken welke mogelijkheden er buiten het bestaande bebouwde gebied zijn.

Deze ontwikkelingen vinden plaats in een beschermd en waardevol cultuurlandschap: het coulisselandschap wat het Zuidelijke Westerkwartier zo kenmerkt. De gemeente wil zich blijven inzetten op het behouden en ontwikkelen van het landschap. Het landschap is een belangrijke drager voor een leefbare gemeente.

De ontwikkeling van Tolbertervaart Noord staat daarom niet op zichzelf, maar maakt deel uit van de bredere ontwikkeling van Leek-Tolbert. In het Masterplan Leek-Tolbert, dat de gemeenteraad in juni 2025 heeft vastgesteld, is het toekomstbeeld voor Leek-Tolbert beschreven. Tolbertervaart Noord is daarin opgenomen als zoekgebied voor woningbouw.

**Postadres**

Postbus 100  
9350 AC Leek

**Contact**

Telefoon 14 0594  
[info@westerkwartier.nl](mailto:info@westerkwartier.nl)

[www.westerkwartier.nl](http://www.westerkwartier.nl)

**Pagina**

1 van 3

Daarbij maken we zorgvuldige keuzes tussen de ruimte die nodig is voor ontwikkeling en het behoud, herstel en de versterking van het landschap. Met dat doel maken we samen met de provincie een gebiedsprogramma voor het Zuidelijk Westerkwartier. Het startdocument voor het gebiedsprogramma is op dit moment in voorbereiding. Op een later moment wordt u hierover geïnformeerd.

### **Tijdslijn woningbouwontwikkelingen**

Diverse grotere woningbouwlocaties zijn in ontwikkeling in Leek. Primair worden binnen de bebouwde kom beschikbare locaties benut. Maar om geen gat te laten vallen in de woningbouwproductie, is Tolbertervaart Noord ook nodig om de opgave te kunnen realiseren. Het gaat om de volgende locaties, met een globale inschatting van wanneer daar gebouwd zou kunnen worden:

#### *Tot circa 2030*

- Afronding Oostindie.
- Realisatie van verschillende binnendorpse locaties, zoals Poort van Leek en Van Panhuyslaan.

#### *Circa 2029-2033*

- Realisatie van de ontwikkelzone Lindensteinlaan.

#### *Vanaf 2032 – 2042*

- Mogelijke woningbouw in Tolbertervaart Noord.

#### *Vanaf 2040*

- Mogelijke transformatie van bedrijventerreinen naar woningbouw.

### **Omgevingsprogramma en plan-mer-beoordeling**

Het door u in 2023 gevestigde voorkeursrecht voor het plangebied van Tolbertervaart Noord is drie jaar geldig en loopt af op 12 december 2026. Het blijft van kracht als binnen deze termijn een omgevingsprogramma wordt vastgesteld. Onderdeel hiervan is een plan-mer(milieueffectrapportage)-beoordeling, waarin de effecten op de leefomgeving worden beschreven. Gemeente en provincie hechten beide veel belang aan de landschappelijke kwaliteit van het gebied. Met het Omgevingsprogramma Tolbertervaart Noord onderzoekt de gemeente onder welke voorwaarden woningbouw op deze locatie mogelijk is. Het omgevingsprogramma is in concept gereed en voor vooroverleg toegestuurd aan provincie, waterschap, Veiligheidsregio en Omgevingsdienst. Na vaststelling wordt dit aan u toegezonden.

### **Participatie**

Voor het Omgevingsprogramma is een participatieplan vastgesteld. Wij hebben u hierover in de raadsbrief van 25 november 2025 geïnformeerd. In deze fase informeren wij betrokkenen over het doel en de opzet van het concept-Omgevingsprogramma en het verdere proces. De participatie wordt intensiever in 2027, wanneer stedenbouwkundige varianten worden uitgewerkt. Voor dat traject stellen wij een aparte participatieaanpak op.

### **Planning**

De planning ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

- *December 2026* Vaststellen Omgevingsprogramma en keuze voor een voorkeursmodel.
- *2027* Uitwerken van het voorkeursmodel met participatie.

- 2027 Opstellen Gebiedsprogramma Zuidelijk Westerkwartier.
- 2028 Opstellen Omgevingsplan Tolbertervaart Noord.
- Vanaf 2032 Mogelijke start eerste fase woningbouw in Tolbertervaart Noord.

### **Rol van de raad**

Het college stelt het omgevingsprogramma en het voorkeursmodel vast. Ook het vaststellen van het Gebiedsprogramma Zuidelijk Westerkwartier is een bevoegdheid van het college.

De gemeenteraad heeft het voorkeursrecht gevestigd, het Masterplan Leek-Tolbert vastgesteld en stelt op een later moment het omgevingsplan Tolbertervaart Noord vast. De raad blijft ook betrokken bij de besluitvorming, omdat de raad het budgetrecht heeft. Te zijner tijd ontvangt de raad voorstellen voor de vaststelling van voorbereidingskredieten en de grondexploitatie.

Omdat het gaat om een belangrijke afweging tussen rode en groene ontwikkeling, zien wij dit nadrukkelijk als een gezamenlijke bestuurlijke en politieke verantwoordelijkheid van zowel gemeente als provincie.

Wij blijven u gedurende het verdere proces actief informeren en betrekken bij de verschillende besluitvormingsmomenten. Als u er behoefte aan heeft, organiseren wij graag een raadsactiviteit waarin wij het Omgevingsprogramma en de vervolgstappen nader toelichten.

Hoogachtend,  
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester  
R. Kleijnen, secretaris